
УДК 78.491

Ольга Щербакова (Одеса, Україна)

**КАМЕРНО-ІНСТРУМЕНТАЛЬНИЙ АНСАМБЛЬ
У НАУКОВОМУ ПРОСТОРІ**

2013 рік відзначений ювілейними урочистостями одночасно у декількох музичних академіях України. Вони присвячені знаменним датам заснування Київської, Одеської та Львівської національних музичних академій. Широкий діапазон запланованих кожною академією святкових подій стає своєрідним підсумком багаторічної діяльності яскравих і талановитих музикантів, які сформували на базі цих академій визначні професійні школи і тим самим збагатили світовий музичний простір неперевершеними творчими здобутками.

Важливою ознакою дружніх стосунків між академіями є інтерес педагогів до співучасті у різноманітних заходах, що насамперед збагачує кожного учасника акції і спонукає до нових творчих роздумів про розвиток мистецтва.

Однією з таких акцій обміну професійними думками, сфокусованими на проблемах, пов'язаних з жанром камерно-інструментального ансамблю, стала міжнародна науково-практична конференція «*Камерно-інструментальний ансамбль: традиції та сучасність*», присвячена 160-річчю Львівської національної музичної академії імені М. В. Лисенка. Вона привернула до себе увагу близько 80 спеціалістів камерного ансамблю, молодих виконавців та музикознавців як України (Київ, Одеса, Львів, Харків, Донецьк, Дрогобич), так і зарубіжжя (Німеччина, Польща, Китай).

Запропоновані учасниками конференції питання були упорядковані по секціях на теми проблем виконавства та педагогіки, жанрово-стильової специфіки, аналізу творчості представників камерного виконавства та висвітлення культурологічних аспектів. До програми конференції представниками Одеської національної музичної академії запропонована різноманітна тематика: «*Представники кафедри камерного ансамблю ОДМА імені А. В. Нежданової на сучасному етапі*» (професор Е. Р. Дагілайська); «*Ансамблевий інструменталізм як сукупна якість художнього вираження*» (доцент Л. І. Повзун); «*Поетично-філософські образи «Ранкової музики» Юрія Іщенка: до питання інтерпретації*» (в.о. доцента О. К. Щербакова).

На урочистому відкритті пленарного засідання конференції виступив ректор ЛНМА імені М.В. Лисенка, народний артист України, член-кореспондент АМУ, кандидат мистецтвознавства, професор І.М.Пилатюк. У своїй доповіді «*Український камерно-інструментальний ансамбль на сучасному етапі*» він привернув увагу учасників конференції, серед яких було багато молоді, до значної ролі камерного ансамблю як на етапі виховання музиканта-фахівця, так і на етапі пошуку молодим спеціалістом своєї професійної реалізації (зокрема виконавської), розповів про досягнення сьогодення камерної жанрової галузі музичного мистецтва.

Особливо зворушливо було слухати спогади самого доповідача про набутий ним досвід камерного музикування. Його привітання з початком плідної науково-творчої праці і побажання пошуків позитивних напрямів для майбутнього розвитку камерно-інструментального жанру відгукнулись емоційним підйомом присутніх.

На пленарному засіданні порушено багато значних питань галузі, пролунали дуже цікаві і змістовні доповіді, серед яких *«Еволюція камерного ансамблю»* (С.С. Павлишин, доктор мистецтвознавства, професор кафедри композиції ЛНМА), *«Камерність в індивідуальних трансформаціях творчості Віктора Камінського»* (Л.О. Кияновська, доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри історії музики ЛНМА), *«Поняття інтенціональності у камерно-інструментальному виконавстві»* (І.В. Чернова, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри гуманітарних наук ЛНМА) та інші. У моменти діалогу між самими доповідачами прояснювались деякі позитивні та негативні тенденції відображення нинішнього стану суспільного життя у художньо-творчих спрямуваннях камерної музики.

Творча атмосфера міжнародної науково-практичної конференції у Львові, крім наукових промов і дискусій, поповнилась включенням відеоряду фотографій (світлин) відомого професіонала фотомистецтва Лауреата Національної премії України імені Т. Шевченка, заслуженого діяча України В.В. Пилип'юка, виступами камерних ансамблів, зокрема у виконанні Я. Мигала (Львів) – О. Пірієва (Київ) прозвучала Соната С-dur для двох віолончелей Л. Боккеріні, а Варіації на українську народну тему В. Барвінського – у виконанні Т. Менцінського (віолончель) і Т. Мілодан (фортепіано) під час пленарного засідання, а потім отримала продовження в Концерті камерної музики студентів та концертмейстерів кафедри камерного ансамблю та квартету ЛНМА ім. М. В. Лисенка (клас професорів А. В. Микитки, А. В. Станько, Т. Г. Шуп'яної, Р. С. Залеської, доцентів Т. М. Слюсар, Н. І. Мариняко, В. В. Андрієвської, а також гостей з НМАУ ім. П. І. Чайковського (клас професора Є. О. Басалаєвої). Представники кафедри камерного ансамблю та квартету Одеської національної музичної академії імені А. В. Нежданової поставились з повагою до ювілейних святкувань історичної дати ЛНМА та з професійним інтересом до усієї програми конференції.

Певною рисою сучасного розвитку вітчизняної теорії та історії камерного ансамблю з його потужною тенденцією до «виконавіза-

ції» наукової думки стали непередбачені, на перший погляд, перетини між пошуками учасників конференції наших академій. Після завершення дуже змістовної доповіді доктора мистецтвознавства, професора, завідувача кафедри історії музики ЛНМА ім. М. В. Лисенка Н. В. Савицької на тему: *«Камерні маргіналії пізніх романтиків»* прозвучав її заклик до необхідності виконавського озвучення названих творів, серед яких був фортепіанний квартет Г. Малера. Цей заклик несподівано знайшов відгук у нашій академії. Через тиждень на Всеукраїнській молодіжній науково-творчій конференції *«Назустріч сторіччю ОНМА імені А. В. Нежданової»*, яка проходила в Одеській академії, була представлена запланована доповідь А. Антипенко *«Фортепіанний квартет Г. Малера: композиторські та виконавські аспекти»* (науковий керівник в.о. доцента О. Щербакова), яка супроводжувалась виконанням цього твору, підготовленого у класі О. Щербакової (студенти О. Афанасьєва, А. Антипенко, концертмейстери Т. Семчюнок та С. Макієнко).

Так утверджується на практиці організація єдиного простору камерних досліджень, в якому знаходимо перетини цілеспрямованої уваги до певних проблем жанру, з новими знахідками та з відродженням історичної пам'яті про здобутки композиторської і виконавської творчості. Усе це яскраво відобразилось у представлених матеріалах тез конференції *«Камерно-інструментальний ансамбль: традиції та сучасний вимір»* під редакцією ректора ЛНМА І. Пилатюка та кандидата мистецтвознавства, доцента кафедри камерного ансамблю та квартету ЛНМА Н. Дикої.

Плідна співпраця колективу кафедри камерного ансамблю та квартету ОНМА з колегами кафедри камерного ансамблю та квартету ЛНМА відзначена гостинністю і високою якістю підготовки Міжнародної науково-практичної конференції, проведеної під орудою завідувача кафедри народного артиста України, професора А. В. Микитки та автора і наукового керівника проекту доцента Н. О. Дикої, на адресу якої висловлюємо слова великої подяки за чудову організацію та гостинність. Можливість професійного спілкування з учасниками конференції, безсумнівно, надає творчої наснаги у подальшій роботі, та буде мати своє продовження у різних формах творчих контактів між музичними академіями Одеси і Львова.
